

JŪRAS (ZILĀS) BIOEKONOMIKAS UZŅĒMĒJDARBĪBAS PROBLĒMAS UN RISINĀJUMI

Jūras bioekonomika Latvijā

Asoc.profesore, Dr. sc.admin. Daina Vasiļevska
Biznesa augstskola Turība

**Zilā bioekonomika ir
saimnieciska darbība un
vērtības radīšana, kuras
pamatā ir ūdeņu
atjaunojamo resursu un ar
tiem saistīto
ekspertzināšanu ilgtspējīga
un pārdomāta izmantošana.**

1. **EK ziņojums, 2018.g. oktobris** – Ilgtspējīga bioekonomika Eiropai. Ekonomikas, sabiedrības un vides saistības stiprināšana. Atjauninātā bioekonomikas stratēģija.
2. **European Commission, 2021** – The EU Blue Economy Report 2021.
3. **EK ziņojums, 2021.g. 17.maijs** – Par jaunu pieeju ceļā uz ilgtspējīgu ES zilo ekonomiku ES zilās ekonomikas pārveide ilgtspējīgas nākotnes labā.
4. **Projekts BE-Rural, 2020** – Lauku un reģionālās bioekonomikas rokasgrāmata.
5. **Latvijas Hidroekoloģijas institūts** – Jūras teritorijas lietojuma veidi Zilās izaugsmes kontekstā un to ietekme uz Latvijas teritoriālo jūras ūdeņu vidi.
6. **Agroresursu un ekonomikas institūts** – Izvērtējums par Zilās ekonomikas sektoriem Latvijā jaunā EJZF 2021-2027 regulējuma tvērumā.

ZAĻĀ BIOEKONOMIKA

- 1) Izveidot inovatīvāku ekonomiku, kas rada zemas CO2 emisijas;
- 2) Rast līdzsvaru starp tādiem faktoriem kā ilgtspējīga lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība un nodrošinātība ar pārtiku un atjaunojamo bioloģisko resursu izmantošana rūpniecībā;
- 3) Saudzēt bioloģisko daudzveidību un vidi.

Source: "Rīcības plāns Inovācijas ilgtspējīgai izaugsmei: Eiropas bioekonomika", 2018

ZILĀ BIOEKONOMIKA

- 1) Tīrs ūdens un sanitārija;
- 2) Veselīga, daudzveidīga un droša ūdens vide;
- 3) Ūdens cilmes pārtikas produktu ilgtspējīga ražošana;
- 4) Augstvērtīgi nepārtikas produkti;
- 5) Pielāgošanās klimata pārmaiņām;
- 6) Ar ūdeni saistīta veselība un labjutība;
- 7) Ar ūdens resursiem saistītu nelikumīgu darbību apkarošanas labāka koordinācija.

Source: "Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja", Atzinums *Zilā bioekonomika*, 2019

LIVING AQUATIC RESOURCES

Source: Dzīvo ūdens resursu ilgtspējīgas izmantošanas ieguvumi un galvenie produkti (Beyer et al. 2017)

BENEFITS AND PRODUCTS

Source: Dzīvo ūdens resursu ilgtspējīgas izmantošanas ieguvumi un galvenie produkti (Beyer et al. 2017)

FACTORS

Zilās bioekonomikas izaugsme ir atkarīga no:

Labu ūdeņu un ūdens
ekosistēmu stāvokļa

Tehnoloģiski
jauninājumu, jaunu
finansēšanas
instrumentu

Noturīgas
zivsaimniecības un
akvakultūras
ražošanas sistēmas

Efektīvas sistēmiskas
sadarbības starp
dažādām nozarēm

Ilgspējīgiem
uzņēmējdarbības
modeļiem

LATVIJAS ZILĀS BIOEKONOMIKAS NOZARES UN APAKŠNOZARES

JŪRAS DZĪVIE RESURSI	JŪRAS NEDZĪVIE RESURSI	JŪRAS ATJAUNOJAMĀ ENERĢIJA	OSTU AKTIVITĀTES
✓ Zvejniecība ✓ Zivju produktu pārstrāde ✓ Zivju produktu izplatīšana	✓ Minerāli	✓ Jūras vēja enerģija	✓ Kravas un noliktavas ✓ Ostas un ūdens projekti

LATVIJAS ZILĀS BIOEKONOMIKAS NOZARES UN APAKŠNOZARES

KUĢUBŪVE UN REMONTS

- ✓ Kuģu būve
- ✓ Iekārtas un
aprīkojums

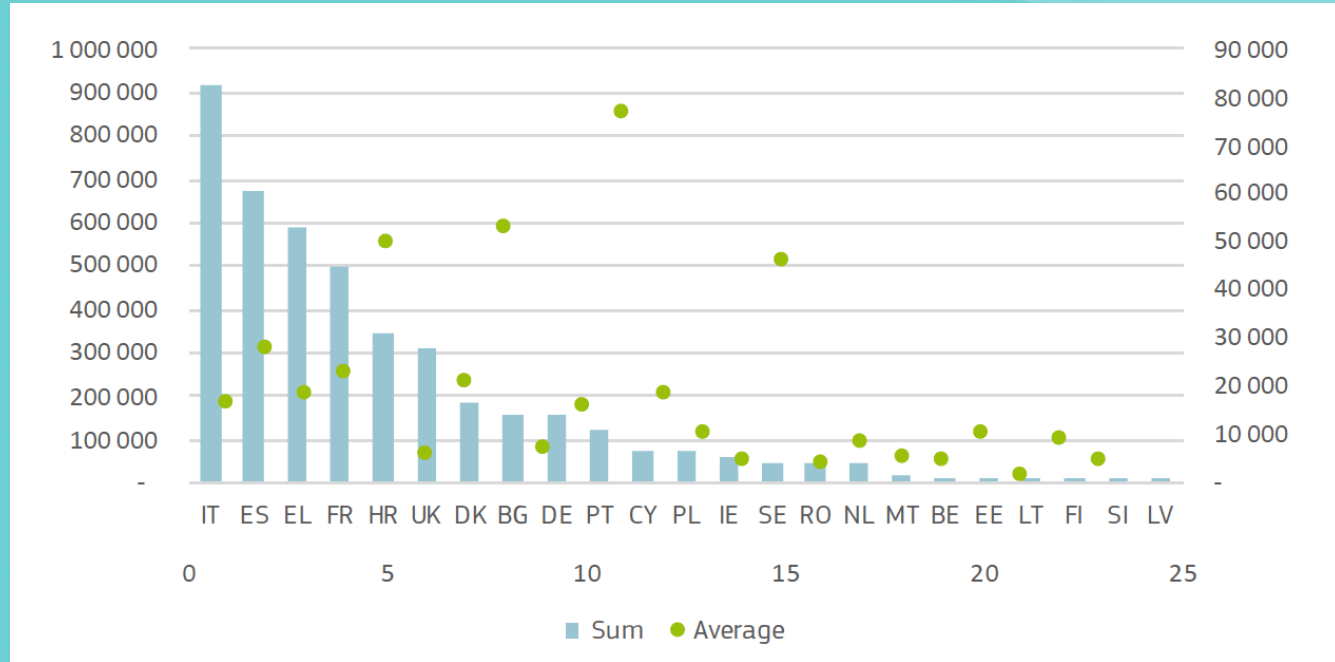
JŪRAS UN UPJU TRANSPORTS

- ✓ Pasažieru
pārvadājumi
- ✓ Kravu
pārvadājumi
- ✓ Transporta
pakalpojumi

PIEKRASTES TŪRISMS

- ✓ Izmitināšana
- ✓ Prāmju
pārvadājumi
- ✓ Citas aktivitātes

Tourism accommodation capacity in coastal areas per NUTS3 (sum and average rooms) 2018

Source: Batista e Silva and others (2020)

PROBLEMS

Galvenās problēmas uzņēmējdarbības attīstībai zilās bioekonomikas jomā:

Nepietiekams finansējums zinātnei, lai rastu risinājumus efektīvu uzņēmējdarbību kavējošo faktoru novēršanai.

Tehnoloģiju un produktu inovāciju trūkums (piem. biotehnoloģijas, kas ir saistītas ar dažādu jūras organismu izpēti un tās rezultātu izmantošanu jaunu produktu izstrādē).

Augstas kapitāla izmaksas jaunu, modernu un inovatīvu produktu ražošanai un ar to saistītais augstais risks produktu izplatīšanai tirgū.

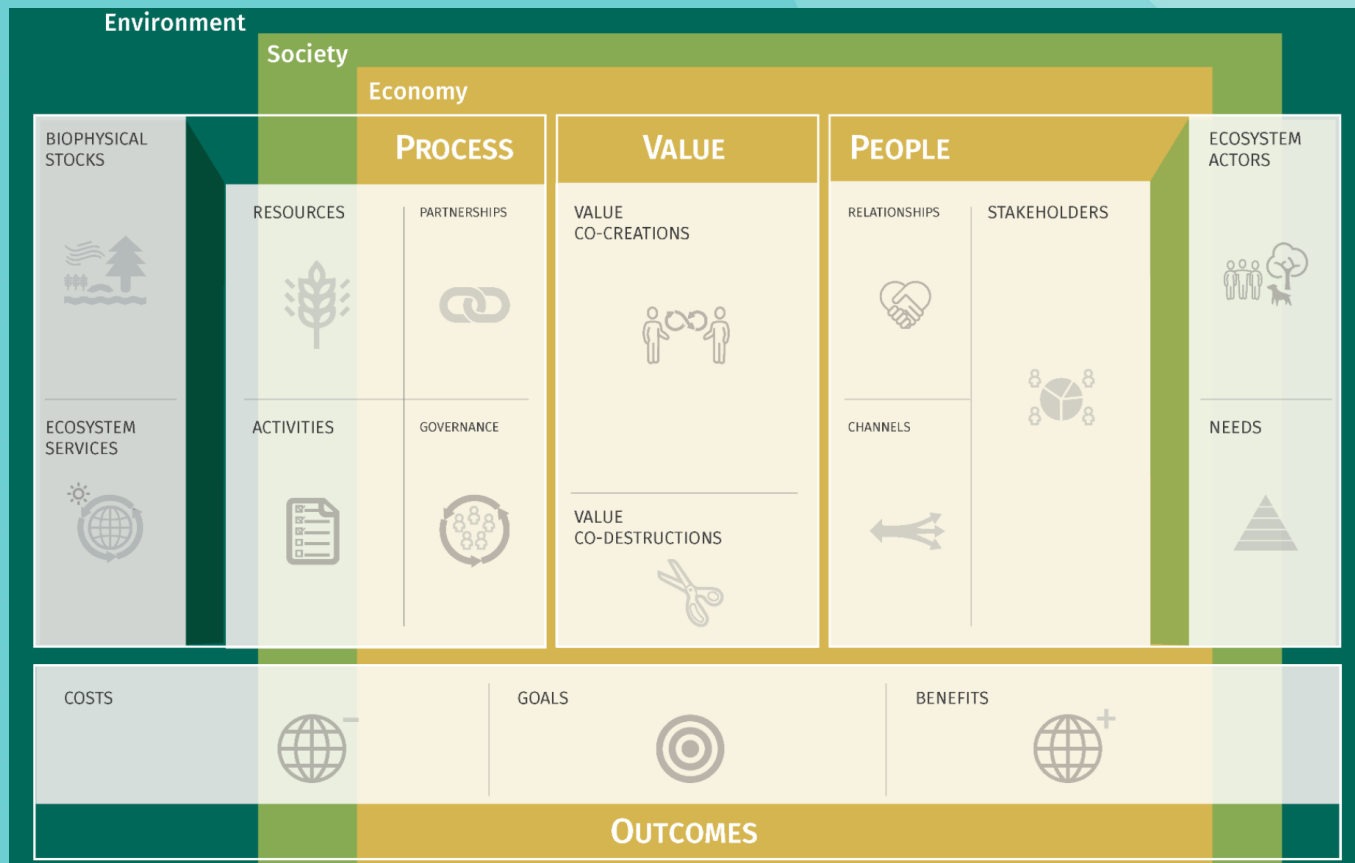

Augsta sezonālātes ietekme uz uzņēmējdarbību piekrastē.

Augsti kvalificētu profesionāļu trūkums.

Uzņēmējdarbības modelis *zilai* bioekonomikai

Source: Plaukstošas uzņēmējdarbības shēma (Karlsson et al. 2018)

PRIORITĀRIE VIRZIENI

PIEKRASTES TŪRISMS

- Piekrastes tūrisms – izmitināšana, ēdināšana, izklaide;
- Finansiāls atbalsts gan esošiem uzņēmumiem, gan biznesa uzsākšanai.

JŪRAS UN UPJU TRANSPORTS

- Mazo ostu attīstība;
- Pasažieru un kravu pārvadājumi iekšzemes ūdeņos;
- Ūdens transporta noma sezonas laikā un tml.

ZIVJU APSTRĀDE

- Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un tirdzniecība;
- Mārketinga pasākumi jaunu noieta tirgu meklēšanai un sekmēšanai (reklāmas kampaņu rīkošana, dalība starptautiskajās izstādēs, ekspertu piesaiste, u.c.).

PALDIES!

CREDITS: This presentation template
was created by **Slidesgo**, including icons
by **Flaticon**, and infographics & images
by **Freepik**.